

INDICAȚII METODOLOGICE privind cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale în întreprinderi Munca 1

Chestionarul Munca 1 și precizările metodologice pot fi descărcate de pe site-ul Biroului Național de Statistică:

www.statistica.md - **infrastructură statistică (formulare, clasificări)**

Chestionarul statistic se prezintă de către toate instituțiile din sectorul bugetar, alte organe ale administrației publice (nebugetare), companiile de asigurări, alte instituții incluse în cercetare.

Chestionarul Munca1 se prezintă la fel și de către subdiviziunile separate ale întreprinderilor – filiale și reprezentanțe, - în cazul când „întreprinderea mamă” nu deține informații suficiente pentru a le prezenta pe total întreprindere. Acest mod de raportare se stabilește pentru fiecare caz în parte, la indicația întreprinderii, în prealabil fiind coordonat cu organele teritoriale de statistică.

Înregistrarea datelor se face pe baza evidenței primare și contabile din cadrul unității, în special a statului de plată întocmit **pe luna pentru care se completează chestionarul, indiferent pentru ce perioadă se cuvin sumele înscrise.**

Indicatorii valorici se înscriu cu zecimale (cu o cifră după virgulă).

ATENȚIE: Chestionarul cuprinde date aferente activității unității, la structura organizatorică existentă la sfârșitul lunii pentru care s-a completat. Dacă în cursul lunii intervin modificări organizatorice, înscrierea datelor se face astfel:

- în cazul trecerii unor secții (sau a altor subunități) de la o unitate la alta, datele unității primitoare cuprind și pe cele aferente secției incluse;
- în cazul comasării sau scindării de unități, datele pentru luna raportată se referă la noua structură organizatorică;
- pentru secțiile desființate, datele până în momentul desființării se cuprind în chestionarul unității de care au aparținut.

Datele se înscriu pe activități economice începând cu **activitatea principală (col.2)**. Din însumarea datelor pe **activitățile principală (col.2) și secundare (col.3 + col.6)** rezultă **totalul** pe întreaga unitate (**col.1**).

Unitățile cu autonomie financiară cu numărul mediu de salariați sub 50 pot completa doar datele corespunzătoare coloanei „Total unitate”, fără detalieri pe activități.

Conform Codului Muncii, categoria **salariați** include toate persoanele care prestează o muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul unui salariu, în baza unui **contract individual de muncă** (în scris sau oral) cu întreprinderea sau unitatea locală (filială, reprezentanță), indiferent de tipul lucrului îndeplinit, numărul de ore lucrate (timp complet sau parțial) și de durata contractului (perioada determinată sau nedeterminată).

Nu se includ în categoria de salariați întreprinzătorii individuali, - persoane care nu fac parte din personalul angajat al unității și execută lucrări sau prestează servicii pentru unitate în baza unor contracte de drept civil (contracte de antrepriză, de prestări servicii, de transport etc.), care cad sub incidența articolelor 26 Codul Civil și 5.16 Codul Fiscal al Republicii Moldova.

- În **rd.10** se înscrie **efectivul salariaților la sfârșitul lunii (exclusiv salariații cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat și cumularzii externi)** care cuprinde persoanele cu **contract individual de muncă/raport de serviciu** pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv managerul sau administratorul) al căror contract de muncă/raport de serviciu nu a fost suspendat, fiind valabil în ultima zi a lunii pentru care se completează chestionarul. Astfel, efectivul salariaților cuprinde: toți angajații remunerați, care figurează pe statul de plată al unității, inclusiv lucrătorii sezonieri, temporari, în timp parțial, salariații cu munca la domiciliu, proprietarii remunerați, la fel și persoane temporar absente pentru o perioadă determinată (în concedii de odihnă, boală, greve etc.).

Nu sunt cuprinși: salariații detașați la lucru în străinătate, persoane care efectuează lucrări de reparație, întreținere etc. în numele altor unități.

- În **rd.20** sunt cuprinși salariații al căror **contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat** indiferent de luna când s-a produs suspendarea, fiind într-una din situațiile prevăzute de Codul muncii, în art. 75-78, privind “Suspendarea contractului individual de muncă” și Legea nr.158 /2008, art. 51-54 referitor la suspendarea raporturilor de serviciu (exemple: concediu de maternitate, boală sau traumă, concediu pentru îngrijirea copilului, încorporarea în serviciul militar obligatoriu, detașare, alegere sau numire într-o funcție de demnitate publică pentru perioada respectivă etc.). Aici se includ și salariații care se află în șomaj tehnic (Codul muncii, art. 80 (4)), indiferent de faptul dacă beneficiază sau nu, conform legislației în vigoare, de o indemnizație din salariul de bază corespunzător locului de muncă, plătită din fondul de salarii, la fel și salariații aflați în concedii neplătite din inițiativa administrației.

- În **rd.30** se înscrie **numărul mediu al salariaților**, care reprezintă media aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice de salariați (**exclusiv cei al căror contract de muncă/raport de serviciu este suspendat și cumularzii externi**) din luna respectivă - inclusiv din zilele de repaus săptămânal și sărbători legale - împărțită la numărul total al zilelor calendaristice. Salariații, aflați în șomaj tehnic, care beneficiază de o indemnizație din salariul de bază, se includ proporțional cu timpul de lucru prevăzut în contractul de muncă.

Nu se cuprind: salariații aflați în concedii fără plată, în concedii medicale, în grevă, detașați la lucru în străinătate, alte absențe neplătite. În zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare se ia în calcul ca efectiv zilnic numărul salariaților din ziua precedentă. În cazul când unitatea a fost înființată sau și-a încetat activitatea în cursul lunii, se iau în calcul efectivele zilnice numai în perioada în care a funcționat, iar suma rezultată se împarte la numărul total al zilelor calendaristice din luna respectivă.

Din **rd.30** se defalcă în **rd.31 cadrele didactice/medicii**.

Salariații care nu sunt angajați cu normă întreagă (sau efectiv lucrează mai puțin de o normă întreagă) se includ în numărul mediu, proporțional cu timpul de lucru efectiv lucrat/prevăzut în contractul de muncă (ex.: persoana care lucrează jumătate de normă se ia în calculul efectivului zilnic cu 0,5 în loc de valoarea 1).

Salariații detașați se iau în calculul numărului mediu la unitatea de la care își încasează drepturile salariale.

Salariații aflați în delegare se iau în calcul la unitatea care i-a delegat.

ATENȚIE: În mod excepțional, pentru cazurile când, se plătesc sume corespunzătoare perioadelor anterioare (ex. premii din cursul anului sau anuale, al 13-lea salariu etc.), **numărul beneficiarilor** (foști salariați sau salariați cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat) **trebuie inclus în numărul mediu al salariaților** proporțional cu perioadele pentru care se realizează plățile respective, astfel încât să existe o corespondență directă între sumele brute plătite și numărul mediu al salariaților.

- În **rd.40** se înscrie numărul mediu al **cumularzilor externi** care se calculează analogic modului indicat în rd.30.

- În **rd.50** se înscrie timpul efectiv lucrat de salariați, inclusiv de cumularzii externi (exclusiv zilele libere și sărbătorile legale, pauzele de masă, concediile de odihnă, concediile de boală, întreruperi ale lucrului neimputabile salariaților etc.), defalcăt în timp lucrat **în cadrul programului normal de lucru (rd.51)** stabilit prin contractul colectiv de muncă (în baza Codului Muncii) și în **timp lucrat suplimentar (rd.52)**, atât în zilele lucrătoare peste programul normal de lucru, cât și în zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare.

Pentru **cadrele didactice** (activitatea „învățăământ”) programul de lucru normal corespunde normei didactice stabilite: 18 ore pe săptămână pentru profesori, 20 de ore pentru învățători, 35 de ore pentru profesorii universitari și educatorii din grădinițe.

Timpul efectiv lucrat de salariați care se află în **șomaj tehnic/concedii din inițiativa administrației** este egal cu zero.

- **Rd.70** cuprinde totalul **sumelor brute plătite/calculate sub formă de remunerație a muncii din fondul de salarii, profitul net, alte fonduri**, inclusiv plata lunară a managerilor sau, după caz, indemnizația brută a administratorilor sau premii de performanță acordate acestora, potrivit contractelor de management, de administrare, de mandat sau de performanță, încheiate, potrivit legii:

- salariile de bază brute corespunzătoare timpului efectiv lucrat în program normal și suplimentar (inclusiv indexări, indemnizații de conducere, salarii de merit și alte drepturi care potrivit actelor normative fac parte din salariul de bază);
- sporurile și indemnizațiile acordate sub formă de procent din salariul de bază brut sau sume fixe;
- sumele plătite pentru timpul nelucrat (concedii de odihnă, de studii, pentru zile de sărbători, motive familiale (căsătorie, naștere, deces etc.) prevăzute în contractele colective de muncă);
- premiile în cursul anului și anuale sub diferite forme din fondul de salarii, al 13-lea salariu etc.;
- drepturile în natură acordate salariaților sub formă de remunerație;
- alte sume plătite din fondul de salarii, profitul net, alte fonduri potrivit legii sau conform contractelor colective de muncă.

ATENȚIE:

➤ În sumele brute calculate sunt incluse:

- toate elementele de plată, până la careva rețineri, efectuate de angajator în numele salariatului (inclusiv impozitul pe venit, contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii, prima individuală pentru asigurarea obligatorie de asistență medicală, cotizațiile sindicale, alte obligațiuni ale salariatului);
- sumele plătite pentru perioada anterioară (ore suplimentare, premii etc.), precum și drepturile cuvenite dar neachitate în momentul completării chestionarului, cu condiția ca documentele de plată să fie întocmite și aprobate de cei în drept;
- în caz de **plăți suplimentare intervenite după expedierea chestionarului**, acestea **se vor include în chestionarul lunii următoare**.

➤ Din sumele brute calculate sunt excluse:

- indemnizația de eliberare din serviciu a salariaților concediați în legătură cu lichidarea unității sau încetarea activității angajatorului persoană fizică sau cu reducerea numărului ori a statelor de personal la unitate în conformitate cu art. 186 Codul Muncii;
- sumele plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori;
- dividendele plătite din profitul net;
- indemnizațiile de asigurări sociale plătite din bugetul asigurărilor sociale de stat;
- facilitățile și plățile sociale acordate de angajator în folosul salariaților (cu prilejul unor evenimente în familie (naștere, deces, nuntă etc.), îmbunătățirea condițiilor locative, plata studiilor, inclusiv burse etc.).
- Din **rd.70 „Remunerații personal”** se defalcă: în **rd.71 „sume calculate pentru timpul nelucrat”** (concedii anuale și alte concedii plătite, zile de sărbătoare, nelucrătoare, alte plăți), în **rd.72 „drepturile în natură”** (potrivit unor acte normative sau prevederilor contractelor colective de muncă sub formă de produse, chirie, combustibil, energie, transport, hrană etc.), în **rd.73 „sume calculate cumularzilor externi”**, și în **rd.74 „sume calculate cadrelor didactice/medicilor”**.

Notă: În mod excepțional, sumele aferente câștigului salarial al cadrelor didactice calculate pentru lunile de vara (indemnizațiile pentru concedii) se vor arăta separat pentru fiecare lună în parte (chiar dacă acestea se calculează o singură dată).

- În **rd.110** se înscrie suma datorată pentru remunerarea muncii cu termenul de achitare expirat – care depășește o lună de zile. Se calculează ca diferență dintre datoria pentru remunerarea muncii la sfârșitul lunii de raportare și suma datorată pentru luna de raportare.
- În **rd.120** se înscrie câștigul salarial mediu brut obținut în luna de raportare la unitate, care se determină prin raportarea sumelor brute plătite din fondul de salarii, din profitul net și din alte fonduri la numărul mediu lunar al salariaților $\{[(rd.70 - rd.73) : rd.30] \times 1000\}$.
- În **rd.130** se înscrie salariul tarifar pentru I categorie de calificare stabilit la unitate. Acest rând se completează în cazul salarizării conform rețelei tarifare unice.